

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 21/54071-9
Saksbehandler: Arve Paulsen
Dato: 27.01.2022

Svar til HOD på oppdrag 592 del B om selvregistrering av selvtester

OPPSUMMERING

HelseDirektoratet har løst oppdragets del B i samarbeid med FHI, Direktoratet for e-helse, Norsk Helsenett og KS, og i dialog med leverandørene av smittesporingsløsninger.

Konklusjon:

- Godt over 300 kommuner har etablert eller inngått avtale om løsning for selvregistrering av selvtester og nærkontakter.
- Det utvikles ingen nasjonal løsning for selvregistrering av selvtester og nærkontakter på kort sikt.
- NHN bes raskt utvikle en "nasjonal veileder for påvist smitte" til innbygger. Denne kan ligge på helsenorge.no og brukes både av innbyggere direkte og kommuner som inspirasjon til deres informasjonsgiving.

OPPDRAGET

Del B) Innbygger får en viktigere rolle fremover i arbeidet med testing og smittesporing ved bruk av selv-tester og informasjon til nærkontakter. Basert på del A, ber HOD om at Hdir og FHI i samarbeid med Direktoratet for e-helse, Norsk Helsenett og KS, og i dialog med leverandørene av smittesporingsløsninger, vurderer følgende: *Hvordan kan vi på kort sikt få bedre tjenester for innbyggerne for registrering av positive selvtester og nærkontakter, som bidrar til å sikre bedre og raskere informasjon om gjeldende råd og anbefalinger både til den som er smittet og til nærkontaktene? Det bes om at etatene vurderer samhandling mellom lokale løsninger og nasjonale løsninger, inkludert bruk av f. eks. helsenorge.no og Smittestopp-appen, samt juridiske, organisatoriske, ressursmessige og tekniske forhold/utfordringer. Hvis det anses relevant, kan det være nyttig å beskrive tilsvarende løsninger i Danmark og evt. andre utvalgte land.*

Frist for del B er den 28. januar kl. 16.00

Kontaktperson i HOD er Guro Thorshaug Guro-Thune.Thorshaug@hod.dep.no

HelseDirektoratet

Avdeling prosjekt og tjenestedesign

Arve Paulsen

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

DAGENS SYSTEMER FOR SELVREGISTRERING AV SELVTESTER OG NÆRKONTAKTER

Ifølge systemleverandørene har godt over 300 kommuner innført, eller tegnet abonnement for å innføre, selvregistrering av selvtester for kommunens innbyggere.

Det er i dag to hovedsystemer for selvregistrering av selvtester og nærkontakter, hhv KS Fiks (ca 150 kommuner pr 26.1) og Remin (ca 175 kommuner pr 28.1). I tillegg har Oslo kommune videreutviklet sitt Pasinfo-system med funksjonalitet for selvregistrering og Trondheim kommune har utviklet et eget system for dette.

Felles for disse er at innbygger logger seg på med en elektronisk ID og kan registrere selvtester for seg selv og egne barn, samt nærkontakter.

Det kan også være andre initiativ som Helsedirektoratet ikke kjenner til, og vi vil prøve å holde oss orientert om det via statsforvalterne.

Løsningene for å gi informasjon tilbake til innbygger er litt ulike i de forskjellige systemene. Budskapene kan tilpasses lokale behov, eller kommunen kan velge å bruke en standard melding som er utviklet av systemleverandøren.

KS Fiks sender ikke automatisk info-SMS til indeks, men kommunen kan laste opp fil med mobilnummer og sende i svar-ut-funksjonen i KS FIKS. Løsningen har en listefunksjonalitet slik at kommunen kan følge opp de som registrerer seg. Planlagt utvikling av ny funksjonalitet omfatter blant annet digital dialog med innbygger ved innhenting av ytterligere informasjon og SMS funksjonalitet for utsendelser ved registrering som kan tilpasses per kommune.

Remin har integrert, sikker chat med smittesporingsteamet der innbygger kan dele helseopplysninger og få avklart spørsmål (valgfri for kommunen). For alle SMSer kan kommunen bruke en standard-SMS fra Remin, eller legge inn sin egen. Remin opplyser om at mange velger å ha sin egen grunnet lokale variasjoner. Planlagt utvikling av ny funksjonalitet omfatter blant annet automatisk mottak av prøvesvar fra flere sykehuslaboratorier og automatisk oppslag av vaksinstatus på indeks og nærkontakter (oppslag er mulig i dag, men kun manuelt)

HVORFOR SELVREGISTRERING AV SELVTESTER

Begrunnelsen for hvorfor de om lag 140 første kommunene startet opp med selvregistrering av selvtester var gjerne knyttet til kommunenes behov for å prioritere smittesporingen. Oslo kommune oppsummerte det blant annet slik:

- Svaret på den positive testen blir sendt inn til et smitteteam. Dersom du er i en prioritert, sårbar gruppe med spesielt behov for oppfølging, kan teamet kunne ta kontakt med deg for å forklare hva du skal gjøre videre
- Når du registrerer testen din, får kommunen enda bedre oversikt over hvor mange som har testet positivt for korona, også når smitte ikke er bekreftet ved PCR.

I tillegg har mange kommuner (hatt) nytte av at innbygger har registrert nærkontakter med tanke på enten egen eller kommunal varsling og smittesporing.

FHI understreker i sitt bidrag at det er opp til kommunene om de ser behov for å be innbygger om bistand med registrering av informasjon om smitte for å kunne gjennomføre smittesporingen. Smittesporing slik vi kjenner det fra tidligere i pandemien er nå ikke like aktuelt etter hvert som smittetallene øker. Kommunale ressurser prioriteres til arbeid med vaksiner og testing. Smittesporing gjøres der konsekvensene av smittespredning er størst, blant personer med høyest risiko for alvorlig sykdom og i situasjoner hvor smittesporingen er ekstra krevende.

Helsedirektoratet er enig i dette.

Kommunene må også i fortsettelsen begrunne behovet for selvregistrering av selvtester. I hovedsak må dette skje via kommunenes kommunikasjon med sine innbyggere, enten det skjer på kommunens nettsider eller på andre måter. Kommunene kan supplere dette med sentrale budskap for hvorfor selvregistreringen er nyttig, Aktuelle formål for innsamling av selvregistrerte påviste selvtester kan for kommunen være for å ha en viss oversikt over smittede i egen kommune, for å kunne komme raskt i gang med smittesporing, og for å identifisere mulige grupper som trenger ytterligere oppfølging både når det gjelder sykdom og smittesporing. Aktuelle formål for innsamling av selvregistrerte påviste selvtester vil for Helsedirektoratet kunne være å få nasjonal oversikt av registrerte selvtester fra kommunenes ulike løsninger, og da få kunnskap om utdelte tester sammenlignet med antall av registrerte positive selvtester. Et annet formål kan være å bruke det som et av flere informasjonselementer for å vurdere situasjonen i kommunene. FHI mener at for nasjonal overvåking av smittesituasjonen vil disse tallene ha begrenset nytte.

JURIDISK VURDERING AV GRUNNLAGET FOR SELVREGISTRERING AV SELVTESTER OG NÆRKONTAKTER

Kommuner og kommuneleger har lovpålagte oppgaver i smittevernloven §§ 7-1, 7-2 og 3-6 som gir et klart behandlingsgrunnlag for å kunne bruke de etablerte smittesporingssystemene som tilbys, etter inngåelse av databehandleravtaler med leverandør. Den nærmere vurderingen av personvernreglene, som at innhenting av opplysningene vil være nødvendige og i tråd med formålene, og at prinsippet om dataminimering mv. følges, ligger til enhver tid hos kommunen som dataansvarlig og ikke hos sentrale helsemyndigheter.

Utover kommunenes og kommunelegenes lovpålagte plikter så har også den som har grunn til å anta at han selv eller noen har omsorgen for er smittet med en allmennfarlig smittsom sykdom, plikt til å gi beskjed til lege etter smittevernloven § 5-1. I praksis gis beskjeden til kommunelegen/ kommunene under covid-19 pandemien, i forbindelse med at kommunene står for organiseringen med testing og smittesporingen. Smittevernloven setter ikke krav til hvordan beskjeden fra den antatt smittede skal gis, dette kan derfor skje ved selvregistrering i et digitalt system og ikke bare ved testing ved oppmøte.

Den som har grunn til å anta at han er smittet med covid-19 vil også være pliktig til å oppgi nødvendige opplysninger om hvem han kan ha fått sykdommen overført fra, og hvem han kan ha smittet jf smittevernloven § 5-1 annet ledd, en plikt som samsvarer med oppgavene kommunen har med tanke på smittesporing i § 3-6. Dette vil kunne et behandlingsgrunnlag for registreringer av nærkontakter som oppfyller kravet til behandlingsgrunnlag etter personvernforordningens artikkel 6 nr. 1 bokstav e og artikkel 9 |nr. 2 bokstav i, forutsatt at kommunen vurderer det som nødvendig med slike opplysninger i smittesporingsarbeidet. Når

TISK-strategien nå er endret slik at den enkelte selv i større grad står for varsling av egne nærkontakter er det antakelig mindre grunn til å ha slike opplysninger. Det er imidlertid vanskelig å forutsi i hvilke tilfeller kommunen fortsatt vil komme til å bistå med smittesporing, slik at det kan antas det vil være behov for kommunen å få disse opplysningene en viss tid fremover.

Antall selvregistreringer av positive selvtester vil kunne være relevante data for overvåkingen av pandemien for andre enn kommunene, blant annet for FHI og Helsedirektoratet med det formål å oppfylle lovpålagte plikter etter smittevernloven §§ 7-9 og 7-10. Nødvendige opplysninger for å oppnå dette formålet kan i dag begrenses til statistiske opplysninger i form av antall registrerte positive selvtester. Dette vil være behandling av anonyme opplysninger og er ikke underlagt personvernforordningen. Skulle det av nødvendig med person- eller helseopplysninger for sentrale helsemyndigheter vil det kunne være hjemmel for dette etter smittevernloven § 2-2 siste ledd.

BEDRE LØSNINGER FOR INNBYGGERNE

Siden over 300 kommuner allerede har valgt løsning for selvregistrering av selvtester, mener Helsedirektoratet at det ikke er hensiktsmessig å lage en ny, nasjonal registreringsløsning som kommunene skal ta i bruk nå. Det vil bare skape irritasjon og forvirring.

Derfor har vi sett etter måter å forenkle innbyggers vei til registreringen, til å motta informasjon og til å informere sine nærkontakter.

Det skjer stadig endringer i test-regimer, karantene- og isolasjonsregler, og det er mange kilder til deler av den samme informasjonen. For innbygger er det nå utfordrende å orientere seg og få oversikt over akkurat hva som gjelder under gitte forutsetninger og akkurat hva man er forventet å skulle gjøre.

Som NHN peker på, er det et stort antall innbyggere som må orientere seg om hvilke regler som gjelder og hvilken rolle de selv må ta i den videre smittesporingen. Tilsvarende er det krevende for kommunene å legge ut oppdatert informasjon og veiledning til sine innbyggere i takt med endringer.

Ettersom det forventes at innbygger tar et stadig større ansvar for å melde seg smittet og varsle nærkontakter, og selvregistrering av selvtester er en viktig del av dette, må innbyggere stimuleres til å gjennomføre denne selvregistreringen. Selvregistreringen må oppleves som nyttig av sluttbruker dersom den skal få nødvendig oppslutning. Nyten for smittevernet vil forsterkes av enhetlig og lett tilgjengelig informasjon for innbygger.

Helsedirektoratet er derfor opptatt av at brukerreisen knyttet til selvregistrering av selvtester må være så enkel og brukervennlig som mulig. Det innebærer blant annet at det må være lett å finne ut hvor og hvordan man skal registrere og hva man skal gjøre når man har registrert selvtester (og nærkontakter).

Helsedirektoratet mener i denne sammenheng at det må være svært gode grunner dersom innbygger selv skal registrere informasjon om positiv selvtest mer enn et sted. Hvis innbygger

blir pålagt/oppfordret til å registrere informasjon mer enn et sted, må rekkefølgen være slik at den viktigste registreringen kommer først.

BEDRE LØSNINGER FOR INNBYGGERNE VIA HELSENORGE.NO

NHN beskriver i sitt bidrag til oppdraget hvordan man kan utvikle en "nasjonal veileder for påvist smitte" til innbygger. Veilederen kan formidle til innbygger «hva som gjelder for meg», «hva jeg må gjøre» og «hva jeg skal fortelle til hvilke nærkontakter» når de får påvist smitte fra selvtest eller test utført av helsepersonell.

Helsedirektoratet støtter dette initiativet.

NHN peker på at mye av denne informasjonen allerede finnes på Helsenorge, hos FHI, Helsedirektoratet og nettsidene til de ulike kommunene og hos noen aviser. Sosiale medier og kampanjer brukes også for å formidle råd og regler. Det er mye informasjon, og det er lett å miste "tråden" på akkurat hva man selv må gjøre, og rådene endres raskt, så kildene er i ulik grad oppdatert. Veilederen tar sikte på å komprimere budskapet til innbygger i form av en konkret sjekkliste med oppgavene de må gjøre når de får påvist smitte, enten gjennom selvtest eller test utført fra helsepersonell.

Veilederen støtter på kort sikt innbygger på det punktet i brukerreisen som handler om å «finne ut hva jeg skal gjøre». På kort sikt vil veilederen ikke innebære en nasjonal registrering av positive selvtester, men isteden peke innbygger til den løsningen hver kommunene bruker for registrering av selvtester og nærkontakter. Med en slik nasjonal veileder kan kommunene også referere til denne i stedet for å utarbeide egne veiledere til sine innbyggere på kort varsel. Det vil trolig lette trykket på informasjonspågangen til kommunene dersom den samme informasjonen kunne være sentralt tilgjengelig.

Det vil også være enklere for nasjonale myndigheter å være tydelige i sin kommunikasjon til innbygger om hvor de skal registrere positive selvtester, ved en nasjonal oppfordring til dette.

Det er naturlig at redaksjonelt ansvar er hos redaksjonen for helsenorge.no, og at Helsedirektoratet og FHI bidrar gjennom oppdaterte nasjonale råd til det som skal publiseres på helsenorge.no. Gitt at NHN får innhold tidlig neste uke ser de for seg å kunne levere en løsning i løpet av en ukes tid.

BEDRE LØSNINGER FOR INNBYGGERNE VIA SMITTESTOPP

FHI har særskilt vurdert hvordan innbyggers opplevelse med selvregistrering av selvtester kan forbedres ved bruk av smittestopp-appen. Det kan være en styrke for tidlig varsling av personer som har vært nær en smittet at Smittestopp-appen videreutvikles med løsning for å melde seg som smittet basert på positiv selvtest. Med økt mobilitet i samfunnet og samtidig høyt smittepress, vil dette gi rask varsling til personer som har vært nær en smittet.

Helsedirektoratet tar med FHIs vurdering i sin helhet:

Appen Smittestopp er utviklet til å være et 100% anonym smittesporings- og varslingsverktøy for å ivareta personvern. Det jobbes med å utvikle ny funksjonalitet for å melde seg smittet etter selvtest, men også her vil meldingen foregå anonymt, og personer en har vært nær blir kun varslet om at de kan ha blitt utsatt for smitte – uten informasjon om når eller hvor eksponering har skjedd. Smittestopps tekniske utforming gjør det ikke mulig å formidle sensitive persondata data til andre. Når en person melder seg smittet i appen vil appen beregne hvem som trenger å få varsel ut ifra hvem den smittede har vært i kontakt med, og symptomdatoen til den som er smittet. Hvis personen ikke har hatt symptomer tar appen utgangspunkt i testdatoen. Brukere vil få beskjed om eksponering for smitte inntil to dager før, og opptil åtte dager etter at symptomene til den smittede startet. Av personvern hensyn har det ikke vært ønskelig å koble sammen kommunale smittesporingsverktøy opp mot Smittestopp-appen, og det juridiske behandlingsgrunnlaget begrenser i dag eventuelle utvidelser av bruksområdet. Smittestopp kan oppdage 93 prosent av alle nærkontaktene til en som er smittet av SARS-CoV-2, forutsatt at den som er smittet, og de rundt vedkommende bruker appen (1).

Ny innretning av TISK-systemet gir enkeltindividet økt ansvar for egen smittesporing og varsling av personer de har vært i kontakt med. Varsel via Smittestopp må sees på som et supplerende hjelpemiddel ettersom appen gir mulighet for å varsle personer den smittede har vært nær, uten å vite det (ved bruk av offentlig transport, arrangementer, restaurantbesøk og lignende). Selvregistrering av selvtester er allerede innført i enkelte kommuner, uten støtte for automatisk varsling av nærkontakter. Med et åpent samfunn og økende mobilitet vil antallet ukjente nærkontakter øke. Det forutsettes at smittede selv kontakter nærkontakter de vet om, og Smittestopp kan brukes til å varsle personer som man har vært nær uten å kjenne dem.

På kort sikt vil det være vanskelig å implementere en nasjonal registreringsløsning som hensyntar alle viktige aspekter ved både brukerreise, juridiske problemstillinger og tekniske muligheter på en tilfredsstillende måte. Lettfattelig og brukervennlig informasjon på eksisterende plattformer om hvilke prosesser ("trinn-for-trinn") som skal gjennomføres av innbygger etter en positiv selvtest anses derfor være som spesielt viktig i tiden fremover. Implementering av Smittestopp i disse trinnene vil føre til økt bruk av appen og en raskere og mer helhetlig varsling av nærkontakter. Det bør være tydelig henvisning til både kommunenes selvregistreringsløsninger og Smittestopp i begge løsningene, slik at uavhengig av hvor innbygger starter registrering, henvises de til den andre selvregistreringsløsningen

Bruk av appen anses som et lite personverninngripende tiltak med god smittevern faglig effekt. Det er likevel viktig at fordelene med å utvikle funksjonalitet for varsling av selvtest i Smittestopp veies opp mot ulempene innbygger opplever med å måtte registrere seg smittet to ulike steder.

FHI oppgir at en eventuell videreutvikling av Smittestopp-appen med funksjonalitet for å melde seg smittet etter en positiv selvtest kan være på plass medio februar, forutsatt at det besluttes at en slik innføring skal skje.

FHI peker også på utfordringen med at det å melde seg smittet i Smittestopp-appen vil komme i tillegg til registrering i kommunenes selvregistreringsløsninger. Det vil kunne oppleves som ekstra belastende for innbygger, som ikke har annet insentiv for selvregistrering enn at nærkontakter varsles, og at kommunen får informasjon om smitten. Helsedirektoratet vil her

gjenta at det må være svært gode grunner dersom innbygger selv skal registrere informasjon om positiv selvtest mer enn et sted.

KS mener at en videreutvikling av Smittestopp-appen vil være uhensiktsmessig da dette er en løsning som ikke leverer data om smittede til kommunene. Over 300 kommuner har allerede tatt i bruk selvregistreringsløsninger, og det kan skape forvirring og usikkerhet hvis det etableres ytterligere et sted hvor innbyggere skal registrere positiv selvtest.

KS påpeker videre at selv om det den 26.01 skjedde endringer i TISK strategien, slik at ansvaret for smittesporing og informasjon til nærkontakter er overført til den smittede, er det fremdeles meget viktig at kommuner har informasjon om antall smittede i kommunen. Kommunen har ansvaret for å holde oversikt, forebygge og evt sette i gang lokale tiltak, det er derfor viktig at det er i kommunens selvregistreringsløsning innbygger registrerer positiv selvtest.

KS mener at det også i denne vurderingen må legges vekt på at Smittestopp-appen kun dekker rundt en femtedel av landets innbyggere, videreutviklingen vil ta lang tid og den gjelder ikke for barn under 16 år.

Helsedirektoratet ser KS' poenger og mener de må tas med i den videre vurderingen av fremtidige systemer.

NASJONALT KONSOLIDERTE TALL FOR SELVREGISTRERTE SELVTESTER

I sammenheng med at kommunene ble oppfordret til å innføre selvregistrering av selvtester, ble de også bedt om å rapportere ukentlig via statsforvalter det samlede antall positive selvtester registrert i kommunen. Helsedirektoratet har senere gått bort fra dette, da det er mulig å hente data direkte fra systemleverandørene. Kommunene vil bli informert om dette via brev.

Det vil åpenbart være store utfordringer med datakvaliteten, men en nasjonal rapport med kommunetall kan trolig ha verdi som et av flere momenter for å si noe om utviklingen i enkelte kommuner, samt gi indikasjoner om forbruk av selvtester.

KONKLUSJON

- Godt over 300 kommuner har etablert eller inngått avtale om løsning for selvregistrering av selvtester.
- Det utvikles ingen nasjonal løsning for selvregistrering av selvtester på kort sikt.
- NHN bes raskt utvikle en "nasjonal veileder for påvist smitte" til innbygger. Denne kan ligge på helsenorge.no og brukes både av innbyggere direkte og kommuner som inspirasjon til deres informasjonsgiving.

Vennlig hilsen

Jan Arild Lyngstad e.f.
direktør

Arve Paulsen
prosjektleder

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
Helsedirektoratet, Beredskap @helsedir.no;FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd Utbrudd

Oppdragstekst

Innbygger får en viktigere rolle fremover i arbeidet med testing og smittesporing ved bruk av selvtester og informasjon til nærkontakter. Basert på del A, ber HOD om at Hdir og FHI i samarbeid med Direktoratet for e-helse, Norsk Helsenett og KS, og i dialog med leverandørene av smittesporingsløsninger, vurderer følgende: Hvordan kan vi på kort sikt få bedre tjenester for innbyggerne for registrering av positive selvtester og nærkontakter, som bidrar til å sikre bedre og raskere informasjon om gjeldende råd og anbefalinger både til den som er smittet og til nærkontaktene? Det bes om at etatene vurderer samhandling mellom lokale løsninger og nasjonale løsninger, inkludert bruk av f.eks. helsenorge.no og Smittestopp-appen, samt juridiske, organisatoriske, ressursmessige og tekniske forhold/utfordringer. Hvis det anses relevant, kan det være nyttig å beskrive tilsvarende løsninger i Danmark og evt. andre utvalgte land.

Del C)

Basert på del B ber HOD om det vurderes hvordan vi på lengre sikt kan få gode løsninger som understøtter nasjonal og lokal overvåking, bedrer informasjonstilgangen til den smittede og varsling av nærkontakter, samt ivaretar TISK-arbeid i kommunene. Dette som beredskap for senere hendelser.

Frist for del B er den 28. januar kl. 16.00

Frist for del C er den 11. februar kl. 16.00

Kontaktperson i HOD er Guro Thorshaug Guro-Thune.Thorshaug@hod.dep.no

Folkehelseinstituttets vurdering

Oppsummering

- Folkehelseinstituttet mener at kommunene kan bruke eksisterende selvregistreringsløsninger for å få bedre tjenester for innbyggere for registrering av positive selvtester og nærkontakter
- Folkehelseinstituttet mener at informasjon til innbygger må være tilgjengelig på helsenorge.no, gjerne i en egen veileder. Dette gjør det enkelt for innbyggere å finne informasjon som gjelder sin egen situasjon, og både hensyn til ulike språk og universell utforming følges på helsenorge. Det er naturlig at redaksjonelt ansvar tilligger helsenorge.nos redaksjon, og at Helsedirektoratet og FHI bidrar gjennom formidling av og språklig tilpassing av oppdaterte nasjonale råd som skal publiseres på helsenorge.no.

- Smittestopp-appen kan videreutvikles for å gjøre det mulig å melde seg smittet ved positiv selvtest. For personer som nå ikke lenger tilbys bekreftende PCR, vil dette gi mulighet for å melde seg smittet og dermed varsle potensielle nærkontakter. Utvikling av denne funksjonaliteten i Smittestopp vil kunne være på plass medio februar, forutsatt at det besluttes at en slik innføring skal skje.
- Mulighet for å melde seg smittet i Smittestopp-appen vil komme i tillegg til selvregistrering i kommunenes løsninger. Brukeren må dermed både melde seg smittet i Smittestopp og registrere smitte og kontakter i kommunenes lokale selvregistreringssystem. Det er viktig at innbygger veiledes slik at det fremkommer klart hva formålet med å melde seg smittet i Smittestopp er, og hva formålet med å registrere seg i selvregistreringsløsning til kommunen er, og at disse registreringene tjener to ulike formål. Smittestopp kan per i dag ikke integreres med andre løsninger, men fungerer som supplement og bidrar til varsling av nærkontakter som kan ha vært eksponert i det offentlige rom eller der den smittede ikke husker sine nærkontakter. I dag er en viktig begrensning i Smittestopp-appen at kun personer som tar bekreftende prøve og meldes til MSIS kan melde seg smittet, og det tar en til tre dager før prøvesvaret er registrert i MSIS.
- I dette oppdraget skal det vurderes hvordan 'vi på kort sikt få bedre tjenester for innbyggerne...' I oppdragsteksten pekes det imidlertid på et videre oppdrag om bedre nasjonal og lokal overvåking, og FHI velger å kommentere det kort også i denne besvarelsen.
- En nasjonal innsamling av data om selvregistrerte selvtester må ha et klart formål, og ulike muligheter er beskrevet i 592 del A. Hvilke av disse formålene som skal dekkes må avklares før man utreder juridiske, tekniske og organisatoriske/praktiske løsninger.

Vurdering

Vi besvarer her oppdragets del B.

Folkehelseinstituttet viser til besvarelse av oppdrag 592 del A for vår vurdering av behovet for og nytten av selvregistrerte selvtester for overvåking av covid-19. Hvordan nasjonal bruk av data på selvregistrerte selvtester kan gjennomføres, bestemmes av formålet som settes for innsamlingen. Formålet må være klart før det er mulig å gå videre med tekniske, juridiske og organisatoriske løsninger, og kvaliteten på data påvirker hvordan formålet kan oppfylles. Disse prosessene vil kreve prioritering i aktuelle etater, statsforvaltere, kommuner og leverandører. Vi vil i oppdragets del C besvare nærmere spørsmålet om langsiktige behov for løsninger for bedre nasjonal og lokal overvåking.

Folkehelseinstituttet mener at det er viktig at informasjonen til innbygger også i dette tilfellet er enkelt tilgjengelig på helsenorge.no. Der vil de som tester positivt, eller har vært nær en smittet, enkelt finner de regler og råd som gjelder for seg. Med raske endringer i råd og anbefalinger, er det hensiktsmessig og til hjelp for både kommuner og innbyggere at oppdatert og korrekt informasjon er tilgjengelig der annen nasjonal informasjon om råd og regler for korona er. I dag er informasjon til innbyggere tilgjengelig på helsenorge.no og kommunenes nettsider. I tillegg har fhi.no og Helsedirektoratet.no befolkningsinformasjon og dybdeinformasjon for flere sektorer. på sine nettsider. Sosiale medier og kampanjer brukes også for å formidle råd og regler. Informasjon til befolkningen må være samkjørt og oppdatert, gjerne i en egen veileder på helsenorge. FHI mener det er naturlig at det redaksjonelle ansvaret for en slik løsning tilligger helsenorge.nos redaksjon, og at Helsedirektoratet og FHI bidrar gjennom tett dialog, og språklig tilpassing av oppdaterte nasjonale

råd som skal publiseres på helsenorge. Dagens samarbeidsform med jevnlig møter mellom de tre etatene er egnet for dette.

Det kan være en styrke for tidlig varsling av personer som har vært nær en smittet at Smittestopp-appen videreutvikles med løsning for å melde seg som smittet basert på positiv selvtest. Med økt mobilitet i samfunnet og samtidig høyt smittepress, vil dette gi rask varsling til personer som har vært nær en smittet. En utfordring er at å melde seg smittet i Smittestopp-appen vil komme i tillegg til registrering i kommunenes selvregistreringsløsninger. Det vil kunne oppleves som ekstra belastende for innbygger, som ikke har annet insentiv for selvregistrering enn at nærkontakter varsles, og at kommunen får informasjon om smitten.

I tillegg til selvregistrering for varsling av nærkontakter kan selvregistreringen i kommunenes løsninger legge til rette for videre rapportering og konsolidering av tall på registrerte selvtester fra kommunene. FHI er kjent med at det er iverksatt direkte rapportering (via e-post) fra kommunene til Helsedirektoratet med tall fra de lokale selvregistreringsløsningene. Helsedirektoratet vil da på grunnlag av konsolideringen av kommunenes rapportering få et innblikk i omfanget av selvregistrering av positive tester i landets kommuner på et nasjonalt nivå. Det vil være ulike begrensninger knyttet til denne konsolideringen av selvregistrerte tester, samtidig kan denne rapporteringen kanskje bidra med nyttig informasjon om forbruk av selvtester.

En eventuell videreutvikling av Smittestopp-appen med funksjonalitet for å melde seg smittet etter en positiv selvtest vil ta ca fem uker fra bestillingen kommer. Verken selvregistreringsløsninger i kommunene eller ny funksjonalitet i Smittestopp-appen er mulig å bruke for ikke-digitale innbyggere og Smittestopp-appen kan heller ikke benyttes av innbyggere under 16 år. I kommunenes selvregistreringsløsninger kan foresatte registrere barn under 16 år.

Kommunen skal etter smittevernloven § 7-1 utføre de oppgaver innen smittevernet som pålegges i lov og forskrift, inkludert skaffe seg oversikt over omfanget av smittsomme sykdommer som forekommer i kommunen, og gi råd og veiledning til befolkningen om hvordan smittsomme sykdommer forebygges, og iverksette lokale tiltak.

Folkehelseinstituttet skal etter smittevernloven § 7-9 andre ledd, gi faglig bistand, råd, veiledning og informasjon til kommunale, fylkeskommunale og statlige institusjoner, helsepersonell og befolkningen om smittsomme sykdommer, smittevern og valg av smitteverntiltak.

Helsedirektoratet skal etter smittevernloven § 7-10 medvirke til at befolkningens behov for tjenester og tiltak blir dekket i forbindelse med smittsomme sykdommer ved råd, veiledning, opplysning og vedtak. Helsedirektoratet skal innhente kunnskap fra Folkehelseinstituttet og legge denne kunnskapen til grunn for sine vurderinger.

Etter dagens lovverk får kommunene ansvar for smittesporing, jf. Smittevernloven § 3-6. Det er derfor opp til kommunene om de ser behov for å be innbygger om bistand med registrering av informasjon om smitte for å kunne gjennomføre smittesporingen. Smittesporing slik vi kjenner det fra tidligere i pandemien er nå ikke like aktuelt etter hvert som smittetallene øker. Kommunale ressurser prioriteres til arbeid med vaksiner og testing. Smittesporing gjøres der konsekvensene av smittespredning er størst, blant personer med høyest risiko for alvorlig sykdom og i situasjoner hvor smittesporingen er ekstra krevende.

Løsninger for registrering av selvtester og informasjon om nærkontakter er implementert i rundt 290 kommuner per medio uke 4. Selvregistrerte selvtester gir kommunene en mulighet til å holde oversikt over smittesituasjonen i kommunen, i tillegg til at innbygger selv registrerer opplysninger om seg selv, og dermed frigir ressurser som kan benyttes til smitteoppsporing. Ved selvregistrering gir kommunene innbygger informasjon om hvordan de skal forholde seg til sitt testresultat.

Økende smitte samt rask smittespredning i samfunnet generelt har ført til betydelig press på både test-, smittesporings- og laboratoriekapasitet. Bruken av selvtester øker og kommunale teststasjoner rapporterer om stadig dårligere kapasitet til å gjennomføre bekreftende PCR-test i etterkant av positivt resultat på selvtester. Også laboratoriene melder om utfordringer knyttet til analysekapasitet. Samtidig er ansvaret for smittesporing og informasjon til nærkontakter med den nye TISK-strategien lagt over på den smittede. Fra 26.01.2022 ble retningslinjene for laboratorietest ved positiv selvtest endret, slik at personer som har mottatt en tredje vaksinedose (oppfriskningsdose/»boosterdose»), eller som har mottatt to doser koronavirusvaksine og deretter gjennomgått covid-19 i løpet av de siste 3 månedene, ikke lenger bør tilbys bekreftende PCR-test.

Økt bruk og aksept for selvregistreringsverktøy er avhengig av en god og helhetlig brukerreise og må oppleves som nyttig av sluttbruker. Nyten for smittevernet vil forsterkes av enhetlig og lett tilgjengelig informasjon for innbygger.

Smittestopp som supplerende smittesporing- og varslingsverktøy

Appen Smittestopp er utviklet til å være et 100% anonym smittesporings- og varslingsverktøy for å ivareta personvern. Det jobbes med å utvikle ny funksjonalitet for å melde seg smittet etter selvtest, men også her vil meldingen foregå anonymt, og personer en har vært nær blir kun varslet om at de kan ha blitt utsatt for smitte – uten informasjon om når eller hvor eksponering har skjedd. Smittestoppes tekniske utforming gjør det ikke mulig å formidle sensitive persondata data til andre. Når en person melder seg smittet i appen vil appen beregne hvem som trenger å få varsel ut ifra hvem den smittede har vært i kontakt med, og symptomdatoen til den som er smittet. Hvis personen ikke har hatt symptomer tar appen utgangspunkt i testdatoen. Brukere vil få beskjed om eksponering for smitte inntil to dager før, og opptil åtte dager etter at symptomene til den smittede startet. Av personvern hensyn har det ikke vært ønskelig å koble sammen kommunale smittesporingsverktøy opp mot Smittestopp-appen, og det juridiske behandlingsgrunnlaget begrenser i dag eventuelle utvidelser av bruksområdet. Smittestopp kan oppdage 93 prosent av alle nærkontaktene til en som er smittet av SARS-CoV-2, forutsatt at den som er smittet, og de rundt vedkommende bruker appen (1).

Ny innretning av TISK-systemet gir enkeltindividet økt ansvar for egen smittesporing og varsling av personer de har vært i kontakt med. Varsel via Smittestopp må sees på som et supplerende hjelpemiddel ettersom appen gir mulighet for å varsle personer den smittede har vært nær, uten å vite det (ved bruk av offentlig transport, arrangementer, restaurantbesøk og lignende). Selvregistrering av selvtester er allerede innført i enkelte kommuner, uten støtte for automatisk varsling av nærkontakter. Med et åpent samfunn og økende mobilitet vil antallet ukjente nærkontakter øke. Det forutsettes at smittede selv kontakter nærkontakter de vet om, og Smittestopp kan brukes til å varsle personer som man har vært nær uten å kjenne dem.

På kort sikt vil det være vanskelig å implementere en nasjonal registreringsløsning som hensyntar alle viktige aspekter ved både brukerreise, juridiske problemstillinger og tekniske muligheter på en tilfredsstillende måte. Lettfattelig og brukervennlig informasjon på eksisterende plattformer om

hvilke prosesser ("trinn-for-trinn") som skal gjennomføres av innbygger etter en positiv selvtest anses derfor være som spesielt viktig i tiden fremover. Implementering av Smittestopp i disse trinnene vil føre til økt bruk av appen og en raskere og mer helhetlig varsling av nærkontakter. Det bør være tydelig henvisning til både kommunenes selvregistreringsløsninger og Smittestopp i begge løsningene, slik at uavhengig av hvor innbygger starter registrering, henvises de til den andre selvregistreringsløsningen

Bruk av appen anses som et lite personverninnngripende tiltak med god smittevernfaglig effekt. Det er likevel viktig at fordelene med å utvikle funksjonalitet for varsling av selvtest i Smittestopp veies opp mot ulemmene innbygger opplever med å måtte registrere seg smittet to ulike steder.

Tiltak	Fordel	Ulempe
<p>Nasjonalt enhetlig og raskere informasjon til innbygger som tester positivt, og til nærkontakter, om til enhver tid gjeldende råd og anbefalinger ved samkjøring av informasjon på eksisterende plattformer. Informasjonen må foreligge på flere språk, og tilpasses svaksynte/blinde og personer med begrensede leseferdigheter.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Enklere for innbygger å finne relevant informasjon for sin situasjon • Bedre etterlevelse av råd og anbefalinger • Mulighet for raskere oppdatering av informasjon • Enhetlig utforming, og mulighet for å ha informasjon på flere språk 	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunene kan ha andre regler og retningslinjer enn de nasjonale, og det kan være krevende å gjøre dette tydelig for innbygger
<p>Nasjonal konsolidering av selvregistrering av positive selvtester fra kommunenes løsninger (innrapportert per e-post)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mulighet for nasjonal oversikt av registrerte selvtester fra kommunenes ulike løsninger • Kunnskap om utdelte tester sammenlignet med volum av registrerte positive selvtester 	<ul style="list-style-type: none"> • Rapporteringen og den videre konsolideringen er basert på manuell håndtering som kan bidra til en mindre komplett oversikt, og være en kilde til feil • Per i dag er det ikke alle kommuner som har etablerte løsninger for selvregistrering av positive selvtester • Datakvaliteten på de konsoliderte selvregistreringene må vurderes nøye opp mot tenkt formål for videre bruk
<p>Henvise til selvregistreringsløsning i kommunene når en melder seg smittet i Smittestopp-appen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Medvirke til smittesporing av ukjente nærkontakter 	<ul style="list-style-type: none"> • Innbyggere må registrere positivt prøvesvar i både kommunale selvregistreringsløsninger og når den melder seg smittet i Smittestopp-app. • Kan ikke brukes av ikke-digitale innbyggere eller innbyggere uten fødselsnummer eller d-nummer

<p>Videreutvikle funksjonaliteter i Smittestopp-appen på kort sikt med mulighet for å melde seg smittet basert på positive selvtest</p>	<ul style="list-style-type: none"> • På kort sikt vil det gi mulighet for å varsle ukjente personer den smittede kan ha vært nær, og varsle flere personer som kan ha vært nær en smittet når bekreftende PCR nå begrenses kraftig • På kort sikt vil varsling basert på selvtester bidra til rask smittesporing og varsling av personer de har vært nær i en situasjon med høyt smittetrykk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Krever utvikling av ny funksjonalitet • Den smittede må i tillegg registrere i kommunens selvregistreringsløsning • Kan ikke brukes av ikke-digitale innbyggere eller innbyggere uten fødselsnummer eller d-nummer • Hvis innbyggere skruer av app eller bluetooth blir det ikke lagret kontaktnøkler • Barn under 16 år kan ikke bruke smittestopp
<p>Videreutvikle funksjonaliteter i Smittestopp-appen på mellomlang sikt og utvikle en integrert funksjonalitet for besøksregistrering.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • På mellomlang sikt vil en integrert funksjonalitet for besøksregistrering både øke bruke av app og kunne være effektivt for smittevarsling på arrangementer og utesteder. Dagens situasjon med mange ulike løsninger og app'er er forvirrende og gir redusert brukerlojalitet. • Bruk av Smittestopp vil være et effektivt supplerende hjelpemiddel ved reiser til europeiske land, noe som forventes å øke vesentlig fremover særlig knyttet til høytider og ferie • Viktig supplement for smittevernberedskap ved nye virusvarianter av SARS-CoV-2 og ved fremtidige epidemier/pandemier 	<ul style="list-style-type: none"> • Krever utvikling av ny funksjonalitet • Den smittede må i tillegg meldes seg som smittet i selvregistreringsløsning til kommunen • Kan ikke brukes av ikke-digitale innbyggere eller innbyggere uten fødselsnummer eller d-nummer • Hvis innbyggere skruer av app eller bluetooth blir det ikke lagret kontaktnøkler • Barn under 16 år kan ikke bruke Smittestopp
<p>Aktivt vise til Smittestopp-app i de kommunale selvregistreringsløsningene</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Jo flere brukere av Smittestopp, dess større smittevernmessig nytteverdi. • Anonym varsling kan redusere terskelen for den enkelte innbygger i å varsle personer den har vært nær. 	<ul style="list-style-type: none"> • Innbyggere må registrere positivt prøvesvar i både kommunale selvregistreringsløsninger og melde seg smittet i Smittestopp-app. • Har begrenset verdi om det ikke utvikles mulighet for å melde seg smittet i appen basert på selvtest.

<p>Vurdere informasjon om Smittestopp-app på prøvesvar-siden i Helsenorge ved positiv PCR- test</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Den enkelte innbygger blir påminnet sitt ansvar om å varsle personer de kan ha vært i kontakt med som smitteførende. • Nedlastning og bruk av Smittestopp-app er frivillig, så tiltaket i seg selv vurderes å ikke ha negative sosiale konsekvenser 	<ul style="list-style-type: none"> • Nye retningslinjer for testing vil medføre antatt stor reduksjon i påviste tester som meldes til MSIS, og dermed færre som kan melde seg smittet via registrering i MSIS

Løsninger i andre land

Oppdragsteksten omfatter også at, dersom det anses relevant inkluderer også en beskrivelse av tilsvarende løsninger i Danmark og eventuelt andre utvalgte land. Det finnes ulike løsninger for selvregistrering og informasjon til innbygger i Europa, og det er ulikt hvilke formål selvregistrerte tester skal oppfylle. FHI gjør oppmerksom på at overvåkingssystemene for covid-19 er ulike i de ulike land, dette gjelder også de digitale løsningene som er etablert og hvilke typer av tester som inngår. FHI gir en kort beskrivelse fra noen land, men det har ikke vært prioritert å gjøre en grundig kartlegging i besvarelsen av dette oppdraget.

Danmark – Den digitale smitteoppsporing

Danmark lanserte sin digitale selvbetjeningsløsning for smitteoppsporing 23. desember 2021. Løsningen finnes på plattformen sundhed.dk (tilsvarende helsenorge.no?), og skal også lanseres i appen MinSundhed. Den digitale smittesporingsløsningen omfatter kun borgere med NemID/MitID (tilsvarende MinID), som kan svare på egne vegne. Løsningen gjelder ikke barn under 15 år. I løsningen kan innbygger selv registrere opplysninger om sin smittesituasjon ved påvist smitte, også basert på selvtest. Men ved påvist smitte med selvtest er rådet å bekrefte denne med en PCR-test. Formålet er å raskt sende opplysninger til myndighetene, og få tilpasset informasjon raskt. Resultater fra selvtester inngår ikke i nasjonal overvåking av smitte.

<https://coronasmitte.dk/raad-og-regler/emner/smittet->

UK - Register a test kit for coronavirus (COVID-19)

I Storbritannia ble testrådene endret i januar 2022, og personer med positiv selvtest ble bedt om å rapportere dette til NHS. Personer med covid-19 symptomer skal fremdeles ta bekreftende PCR. Innrapportering av positive selvtester er et midlertidig tiltak ved den høye smitten som er nå. I England og Nord-Irland inkluderes positive selvtester i overvåkingen av tilfeller.

<https://coronavirus.data.gov.uk/details/whats-new/record/30fc8a0b-e65b-477c-8bd1-c6517cd6db26>

<https://www.nhs.uk/conditions/coronavirus-covid-19/testing/test-results/report-a-rapid-lateral-flow-test-result/>

Irland

I Irland er det klare kriterier for hvem som kun skal teste seg med selvtest og hvem som skal ta PCR-test. Påviste selvtester skal rapporteres sammen med nærkontakter via et online-skjema. Det foreligger daglige tall på tilfeller basert på selvtester, som presenteres separat fra bekreftede tilfeller med PCR. Innbygger finner informasjon

<https://www2.hse.ie/conditions/covid19/testing/get-tested/>

Merknad

FHI ber om at vurderingen i sin helhet, inklusiv grafisk utforming, legges ved i det endelige svaret til HOD.

Kilder

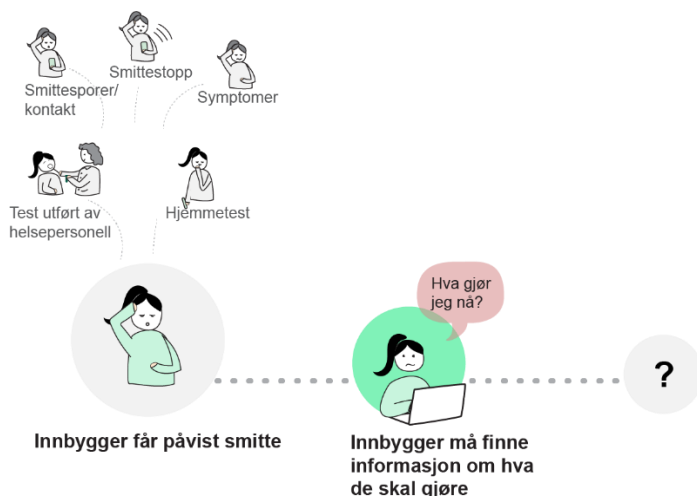
1. <https://www.medrxiv.org/content/10.1101/2021.05.06.21253948v1>

Svar fra NHH på oppdrag 592-B

Innbygger får en viktigere rolle fremover i arbeidet med testing og smittesporing ved bruk av selvtester og informasjon til nærkontakter. Dette er på mange måter "ny atferd" forventet av innbygger. Frem til nå har innbygger kunnet teste seg hos helsepersonell ved mistanke om covid-19, og deretter har resten "gått av seg selv": Innbygger har fått varsel på Helsenorge om prøvesvar, og kort tid etterpå blitt oppringt av smittesporer i kommunen som har gitt innbygger informasjon om veien videre, samlet inn opplysninger om nærkontakter og tatt den videre smittesporingen med de som blir berørt.

Nå endres dette. Når krav om bekreftende test utført av helsepersonell faller bort, blir samfunnet avhengig av at innbygger melder inn resultat av selvtest for å ha oversikt over omfang av smitte. Omfang av smitte i samfunnet innebærer også at innbyggere må bidra mer til å informere nærkontakter, skole og arbeidssted. Det skjer stadig endringer i test-regimer, karantene- og isolasjonsregler, og det er mange kilder til deler av den samme informasjonen. For innbygger er det nå utfordrende å orientere seg og få oversikt over akkurat hva som gjelder under gitte forutsetninger og akkurat hva man er forventet å skulle gjøre.

Med økende grad av smitte i samfunnet er det et stort antall innbyggere som må orientere seg om hvilke regler som gjelder og hvilken rolle de selv må ta i den videre smittesporingen. Tilsvarende er det krevende for kommunene å legge ut oppdatert informasjon og veiledning til sine innbyggere i takt med endringer.

Figur 1: Innbygger har behov for informasjon om hva de skal gjøre ved påvist smitte.

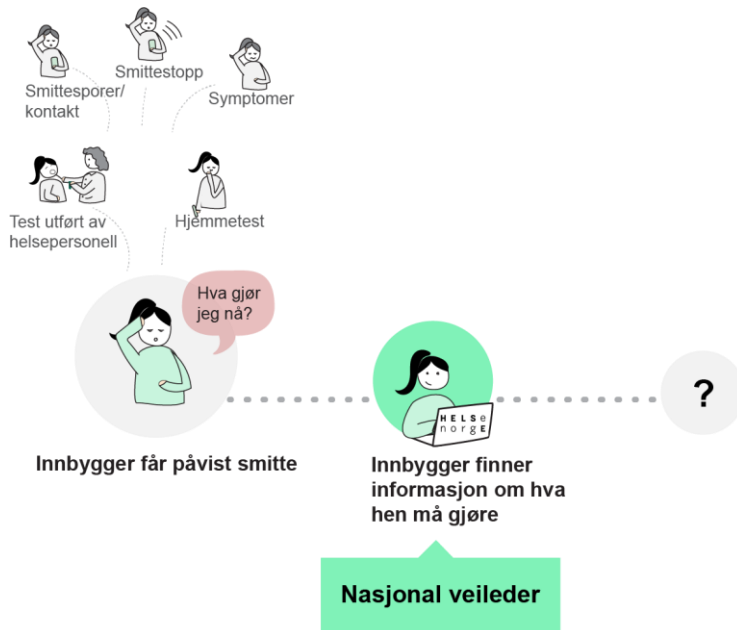
Nasjonal veileder for innbygger ved påvist smitte

Helsenorge adresserer innbyggers forsterkede rolle i arbeidet med testing, smittesporing og informasjon til nærkontakter på kort sikt med å tilrettelegge for en *nasjonal veileder for påvist smitte til innbygger*. Veilederen kan formidle til innbygger «hva som gjelder for meg», «hva jeg må gjøre» og «hva jeg skal fortelle til hvilke nærkontakter» når de får påvist smitte fra selvtest eller test utført av helsepersonell.

Mye av denne informasjonen finnes allerede på Helsenorge, hos FHI, Helsedirektoratet og nettsidene til de ulike kommunene og hos noen aviser. Men det er mye informasjon, og det er lett å miste "tråden" på akkurat hva man selv må gjøre, og rådene endres raskt, så kildene er i ulik grad oppdatert. Veilederen tar sikte på å komprimere budskapet til innbygger i form av en konkret

sjekkliste med oppgavene de må gjøre når de får påvist smitte, enten gjennom selvtest eller test utført fra helsepersonell.

Veilederen på kort sikt støtter innbygger i steget i brukerreisen som handler om å «finne ut hva jeg skal gjøre». På kort sikt vil veilederen ikke innebære en nasjonal registrering av positive selvtester, men isteden peke innbygger til den løsningen hver kommunene bruker for registrering av selvtester og nærkontakter. Med en slik nasjonal veileder kan kommunene også referere til denne isteden for å utarbeide egne veiledere til sine innbyggere på kort varsel. Det vil trolig lette trykket på informasjonspågangen til kommunene dersom den samme informasjonen kunne være sentralt tilgjengelig.

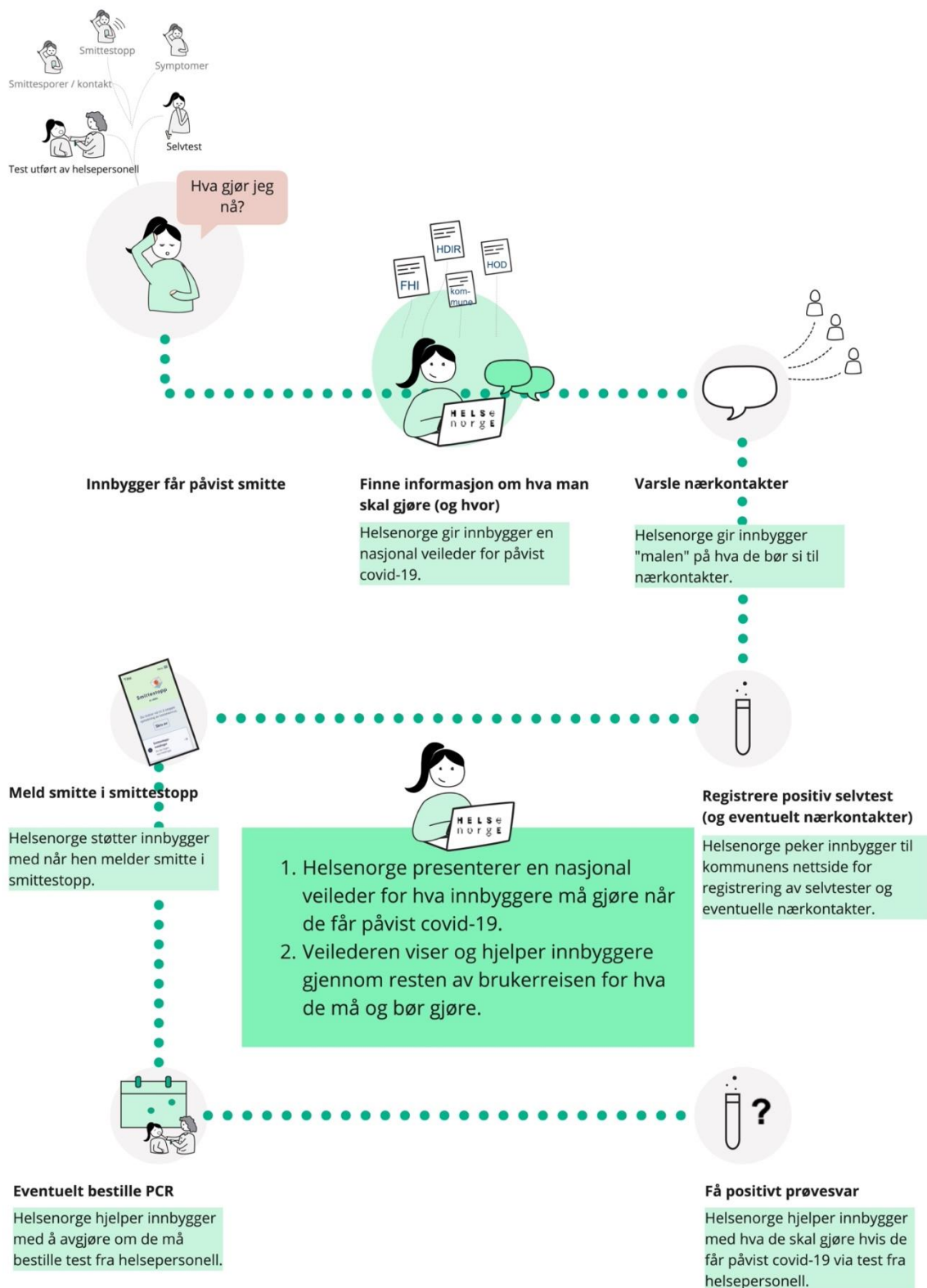

Figur 2: Den nasjonale veilederen samler all informasjon som innbygger trenger å forstå ved påvist smitte. Veilederen har et kortfattet, brukervennlig format som gir rask oversikt over hva innbygger må gjøre.

Vise og støtte innbygger på veien videre etter påvist smitte

Den nasjonale veilederen for påvist smitte vil ikke bare fortelle innbygger *hva* de må gjøre, men også gi støtte på veien til å utføre oppgavene i resten av brukerreisen etter påvist smitte. Veilederen kan hjelpe innbygger med å

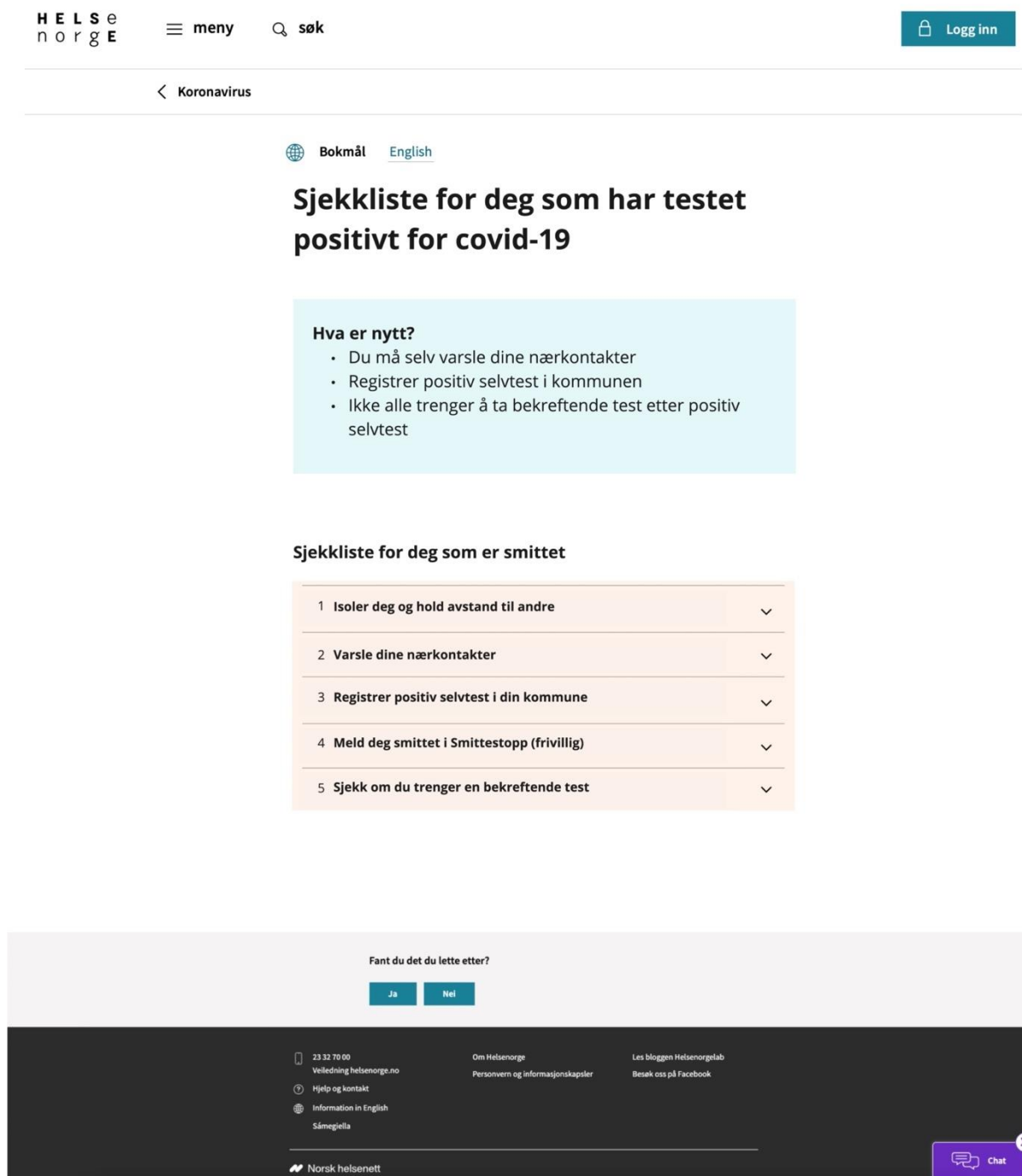
- avgjøre hvem de må informere av nærkontakter,
- hva de bør si/skrive
- hvor de registrerer selvtesten og nærkontakter i kommunens smittesporingssystem

Figur 3: Den nasjonale veilederen har to oppgaver. 1) Fortelle innbygger hva som gjelder og hva hen må gjøre. 2) Hjelp innbygger med hvor og hvordan oppgavene gjøres. Det er oppgavene i sjekklisen som avgjør hvordan brukerreisen ser ut.

Utkast til nasjonal veileder for påvist smitte

Nedenfor følger utkast av konseptskisser til hvordan en slik veileder kan se ut. Skissene er kun illustrerende: tekster, farger og gruppering av informasjon og innhold kan endres.

Figur 4: Utkast konsept for nasjonal veileder til innbygger. Veilederen er utformet som en kortfattet sjekkliste som gir innbygger en rask oversikt over hva hen må gjøre ved påvist smitte. Innbygger kan se flere detaljer om hver oppgave ved å klikke på dem.

Veilederen kan utforme informasjonen som en sjekkliste med hva du skal gjøre ved påvist smitte. Punktene i listen er oppgaver innbygger må, bør og kan gjøre og utgjør den videre brukerreisen som innbygger må gjennom. Veilederen er ment å skulle gi et raskt overblikk over oppgavene og den videre gangen i forløpet uten å måtte lese mye tekst. Veilederen er også skissert med et «hva-er-

nytt-konsept» på toppen for å understreke for innbygger hva som er endret i test- og smittesporingsprosedyrene heretter. Dette er et grep for å forsterke informasjon til innbygger om at det heretter kreves en annen atferd fra innbygger knyttet til test- og smittesporing enn tidligere.

Hver av oppgavene i sjekklisten kan utvides for å gi supplerende informasjon om ulike situasjoner og forutsetninger som kan være gjeldende for ulike innbyggere. Et mål med en slik veileder må kunne være at innbygger finner svar på «Hva gjelder for *meg?*». «Hvem må *jeg* kontakte?» «*Hvordan* skal jeg gjøre de videre stegene?»

Eksisterende tjenester som «Karantenesjekken» hos Helsedirektoratet kan supplere innbygger med ekstra kilder til å finne ut hvilke nærkontakter hen må kontakte og hva som gjelder for dem. Sjekklisten ruter også innbygger rett til andre relevante tjenester på Helsenorge som innbygger må benytte i oppgavene, f.eks bestille time til koronatest på de kommunale teststasjonene (for innbyggere som trenger bekreftende test utført av helsepersonell).

For oppgavene knyttet til registrering av selvtest og nærkontakter i kommunenes smittesporingssystem, får innbygger beskjed om at dette gjøres hos den enkelte kommune. For å hjelpe innbygger på veien, lenkes de til oversikten over kommunenes nettsted, hvor de kan finne den kommunen de ønsker å registrere selvtesten hos.

Kommunene er anbefalt å ha en løsning for å registrere selvtest. Forslaget er ikke å bestemme hvilken løsning kommunen bruker, men at de må ha en løsning. Løsninger som brukes for å hente inn data i dag er blant annet Remin, KS-DIS, Helsenorge og Pasinfo.

Ved å henvise til informasjon fra kommunene, vil veilederen ivareta at kommunen kan bytte løsning, og at noen kommuner mulig ikke har en digital løsning enda, men vil henvise innbyggere til å ta kontakt per telefon.

Sjekkliste for deg som har testet positivt for covid-19

Hva er nytt?

- Du må selv varsle dine nærkontakter
- Registrer positiv selvtest i kommunen
- Ikke alle trenger å ta bekreftende test etter positiv selvtest

Sjekkliste for deg som er smittet

- #### 1 Isoler deg og hold avstand til andre

Med symptomer: 6 døgner fra tidspunktet symptomene startet og du har vært feberfri i minst 24 timer, uten å bruke febernedsettende medisin. Dette gjelder uavhengig av om du er vaksinert eller ikke.

Uten symptomer: 6 døgner fra tidspunktet du tok den positive covid-19-testen. Dette gjelder uavhengig av om du er vaksinert eller ikke.

[Les mer om isolasjon](#)
- #### 2 Varsle dine nærkontakter

Du må gi beskjed til de du har vært i kontakt med slik at de kan teste seg og følge med på symptomer.

Alle du bor med og tilsvarende nære (f.eks. kjærester, bestevenner, overnattingsbesøk) skal som hovedregel i smittekarantene i **10 døgner**, men kan gjennomføre daglig testing i 5 døgner isteden. Dette gjelder også barn. De som har gjennomgått covid-19 de siste tre månedene eller har tre vaksinedoser/boosterdose trenger ikke være i karantene eller ta daglige tester, men bør være oppmerksomme på symptomer.

Andre du har vært i kontakt med (kollega på jobb, medlemmer i idrettslag el.) trenger heller ikke å gå i karantene, men bør være oppmerksom på symptomer.

[Les mer om nærkontakter og karantene](#)
- #### 3 Registrer positiv selvtest i kommunen

Alle som tester positivt på selvtester, oppfordres til å registrere seg i kommunens løsninger. Denne egenregistreringen er viktig for at helsemyndighetene skal kunne fortsette å overvåke smittesituasjonen.

Registrer smitten i den kommunen du oppholder deg i. (Merk at ikke alle kommuner tilbyr selvregistrering.)

[Gå til kommunens nettsted for å registrere positiv selvtest](#)
- #### 4 Meld deg smittet i Smittestopp (frivillig)

Er testen din tatt av helsepersonell, og du har mottatt prøvesvaret på Helsenorge, kan du melde smitten din selv i Smittestopp-appen.

Smittestopp er en app fra Folkehelseinstituttet (FHI), som skal bidra til å forhindre at koronaviruset sprer seg i samfunnet. Det er frivillig å bruke Smittestopp, og det er ingen som kan se at det er du som har oppgitt smitte.

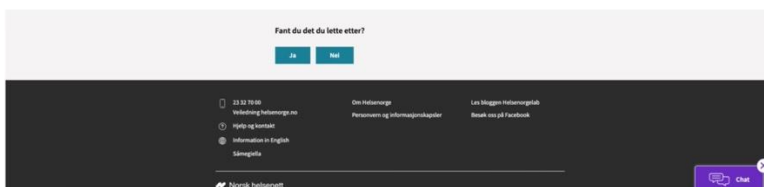
[Les mer om Smittestopp](#)
- #### 5 Sjekk om du trenger bekreftende test

En positiv selvtest vil ikke påvirke ditt koronasertifikat. Visse personer bør derfor også ta en bekreftende test.

Personer som har tatt tre doser vaccine eller har tatt to doser vaccine og gjennomgått koronasjukdom ila de siste tre månedene trenger ikke å ta en bekreftende pcr-test. Denne gruppen er å anse som fullvaksinerte, og en bekreftende test vil ikke påvirke koronasertifikatet deres.

Personer fra 0-16 år bør ta en bekreftende test.

[Bestill koronatest](#)

Figur 5: Konseptskisse utvidet sjekkliste. Innbygger kan se mer informasjon om hver oppgave og få en oppfordring til handling ("call to action") for å gjennomføre oppgaven. Det kan også lenkes til andre sider med mer informasjon der dette er relevant.

Tilpasning av veilederen til endringer i håndtering av smitte

Det er avgjørende at nasjonale myndigheter sørger for at veilederen er oppdatert med siste råd. Det bør settes ned en arbeidsgruppe med representanter fra Helsedirektoratet, FHI og redaksjonen i Helsenorge. Arbeidsgruppen må kvalitetssikre veilederens innhold og format for å sikre et enkelt, kortfattet og brukervennlig budskap. Veilederen kan også brukes i en situasjon med mulig mindre smittetrykk, eller eventuelt nye mer alvorlige varianter som krever at man endrer på hvordan smitte skal håndteres.

Forbedringer på øvrige tjenester på Helsenorge

Når veilederen finnes bør øvrig informasjon hos aktørene oppdateres, så de peker mot veilederen.